

EUROPE DIRECT AUSTRUMLATGALĒ

Marts 2023, Ziņu lapa Nr. 1

ZIŅU LAPĀ LASIET:

- 3 Jau piecpadsmito reizi Latvijā notiks akcija "Atpakaļ uz skolu / Atpakaļ uz universitāti"
- 4 Īstenots projekts "Brīvdabas kultūrizglītība Viļānos"
- 5 Mācies atvērt pasauli! Piedāvājam apgūt digitālās prasmes ikdienas dzīves situācijām!
- 6 Tiesības uz remontu: Komisija ievieš jaunas patērētāju tiesības uz preču vienkāršu un izdevīgu remontu
- 8 Aicinām piedalīties konkursā par godu Eiropas Rakstnieku dienai

JA TEV IR 18 GADI, IZMANTO DISCOVEREU IESPĒJU APCEĻOT ES

"Sveiki! Mani sauc Annija un pagājušajā vasarā kopā ar draugiem apceļojām Vidusjūras piekrasti Eiropas Savienības iniciatīvas DiscoverEU ietvaros." Tā savu stāstu sāk Annija Kārklīniece, Rēzeknes Valsts 1. ģimnāzijas 12. klases audzēkne, kura kopā ar skolasbiedriem Austru, Sandi un Kārlī izmantoja iespēju, ko Eiropas Savienība (ES) sniedz tieši astoņpadsmitgadniekiem – draugu lokā vai individuāli doties savā pirmajā Eiropas atklāšanas piedzīvojumā.

"Dalība DiscoverEU ir lieliska izdevība ne vien piedzīvot Eiropas daudzveidību, kultūras mantojumu un vēsturi, bet arī pilnveidot prasmes, kas patstāvīgajā pieaugušo dzīvē ļoti noderēs: neatkarību, atbildību, pašpaļāvību un atvērtību citām kultūrām," stāsta Annija.

Šī pavasara pieteikšanās ir atvērta līdz 29. martam, un tajā aicināti iesaistīties jaunieši, kuri dzimuši no 2004. gada 1. jūlija līdz 2005. gada 30. jūnijam.

Aizpildi pieteikumu, un, ja būsi veiksmīgo kandidātu vidū, laikā no 2023. gada 15. jūnija līdz 2024. gada 30. septembrim varēsi doties līdz pat 30 dienas ilgā ceļojumā pa sevis izvēlētu ES valsti vai reģionu.

DiscoverEU atbalsta videi draudzīgu pārvietošanos ar vilcieniem, tāpēc iniciatīva sedz ceļošanas izdevumus (ceļošanas karti, kas derīga izmantošanai ES dalībvalstu vilcienu tīklojumā). Taču tā kā Latvijai vēl nav dzelzceļa savienojuma ar Eiropas Savienību, savu DiscoverEU ceļojumu varēsi uzsākt pēc nokļūšanas Varšavā vai kādā citā ES valstī pēc tavas izvēles.

“Noteikti piesakies!” aicina Annija. “Izmanto šo iespēju, jo tas būs ļoti foršs, jautrs un atmiņā paliekošs brauciens.”

Papildu informācija un pieteikšanās Eiropas Jaunatnes portālā:

https://youth.europa.eu/discovereu_lv

Ja Tev ir kādi jautājumi, raksti Annijai Instagram: [annija_](#)

Informāciju sagatavoja: Inta Rimšāne, Europe Direct Austrumlatgale vadītāja

JAU PIECPADSMITO REIZI LATVIJĀ NOTIKS AKCIJA "ATPAKAĻ UZ SKOLU / ATPAKAĻ UZ UNIVERSITĀTI"

2023. gadu visā Eiropā atzīmē kā Eiropas Prasmju gadu, atgādinot par konkurētspējas, līdzdalības un talanta nozīmi, tāpēc ikgadējā akcija „Atpakaļ uz skolu/ Atpakaļ uz universitāti 2023” īpašu uzmanību pievērsīs iedvesmošanai un motivācijai apgūt jaunas prasmes, izzināt, kādas prasmes dažādām personībām bijušas visnoderīgākās karjeras un personiskajā izaugsmē.

Uz izglītības iestādēm, lai tiktos ar skolēniem, audzēkņiem, studentiem, dosies cilvēki, kas gadu gaitā ir izkropuši savas prasmes, guvuši profesionālas zināšanas un pēc skolas un universitātes gaitām uzsākuši darbu visdažādākajās profesijās un amatos – Eiropas stāstnieki. Par stāstniekiem šogad kļūs gan tie, kas strādā Eiropas Savienības (ES) institūcijās, valsts vai pašvaldības iestādēs, gan nevalstiskajā vai privātajā sektorā, realizē ES finansētus projektus vietējās kopienās, nacionālā vai starptautiskā mērogā un citi interesenti. Akcijas norises laiks – no 28. marta līdz 15. maijam.

Akcijas laikā dažādu nozaru pārstāvji Eiropas stāstnieku lomā atgriezīsies skolās un augstākajās izglītības iestādēs, lai dalītos ar jauniešiem pieredzes stāstos par dzīvi un darbu Eiropas Savienībā, stāstītu par prasmēm un zināšanām, kas nepieciešamas, mudinātu kļūt zinātkāriem un iedvesmotu izkopt daudzveidīgus talantus un prasmes, kā arī izmantot Eiropas Savienības sniegtās iespējas. Skolēniem un studentiem šī akcija ļaus iepazīt daudzveidīgas personības, pārrunāt aktuālus jautājumus, izzināt saistošas tēmas, radot plašāku redzējumu par dažādām nozarēm, notikumiem Eiropā un pasaulē, kā arī mudinot līdzdarboties.

Valda More, Draudzīgā aicinājuma
Liepājas pilsētas 5. vidusskola:

Šāds pasākums vienmēr raisa pozitīvas emocijas, īpaši ekspertu bijušajiem skolotājiem. Tikai gribētos vēl vairāk šādu tikšanos!

Eiropas stāstnieku pieteikšanās

Eiropas stāstnieki akcijai „Atpakaļ uz skolu/ Atpakaļ uz universitāti 2023” aicināti pieteikties līdz 12. maijam, aizpildot tiešsaistes [anketu](#) vai rakstot uz e-pastu: atpakaluzskolu@esmaja.lv.

Eiropas stāstnieki var izvēlēties vai apmeklēt kādu no izglītības iestādēm, kas pieteikusies dalībai akcijā, vai viesoties savā bijušajā skolā, vai arī apmeklēt jebkuru citu Latvijas izglītības iestādi.

Izglītības iestāžu pieteikšanās

Izglītības iestādes dalību akcijai varēs pieteikt līdz 22. aprīlim, aizpildot tiešsaistes [anketu](#) vai rakstot uz e-pastu: atpakaluzskolu@esmaja.lv.

Papildus informācijai: +371 20405544, atpakaluzskolu@esmaja.lv

ĪSTENOTS PROJEKTS "BRĪVDABAS KULTŪRIZGLĪTĪBA VIĻĀNOS"

Pateicoties „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” rīkotajam projektu konkursam Viļānu Mūzikas un mākslas skolā tika realizēts Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam apakšpasākuma „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” līdzfinansēts projekts “Brīvdabas kultūrizglītība Viļānos” (Nr.22-01-AL15-A019.2202-000001).

Lai varētu organizēt brīvdabas aktivitātes, Viļānu Mūzikas un mākslas skolas atbalsta biedrība projekta ietvaros iegādājās 4 nojumes/teltis, 5 salokāmus galdus un 100 krēslus. Viļānu Muižas parkā, citās Viļānu un Rēzeknes novada vietās pavasara, vasaras un rudens periodos tiks izvietotas ātri uzstādāmas nojumes/teltis sakārtoti galdi un krēsli, lai varētu notikt kultūrizglītojoši pasākumi - meistarklases, nometnes, koncerti, par tradīciju kļuvušais “Muižas vakars” u.c.

Projekta kopējās izmaksas ir 6261.76 EUR, tajā skaitā publiskais finansējums 5635.58 EUR. Līdzfinansējumu 626.18 EUR nodrošināja Rēzeknes novada pašvaldība.

Plašāka informācija par projektu [TE](#)

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

Izglītības un zinātnes ministrija

Ludzas novads

MĀCIES ATVĒRT PASAULI! PIEDĀVĀJAM APGŪT DIGITĀLĀS PRASMES IKDIENAS DZĪVES SITUĀCIJĀM!

Mērķauditorija: ledzīvotāji bez priekšzināšanām, ar zemām datorprasmēm.

Neformālās izglītības programma "Digitālo pakalpojumu izmantošana ikdienas dzīves situāciju risināšanā" piedāvā apgūt tēmas vai kādu no tēmām (atbilstoši interesentu vēlmēm):

- 1 Digitālās pamatprasmes ikdienas dzīvei.
- 2 Digitālo prasmju pielietošana ikdienas dzīves situāciju risināšanā.
- 3 Digitālo pakalpojumu veidi, nepieciešamie rīki un to izmantošanas ieguvumi ikdienas dzīves situāciju risināšanai.
- 4 Drošības pamatprincipi digitālo pakalpojumu izmantošanā.
- 5 Digitālo pakalpojumu izmantošanai nepieciešamie rīki.
- 6 Interneta banku izmantošana un ikdienas norēķinu veikšanai.
- 7 www.latvija.lv portāls un pensijas iemaksu uzkrājumu veidošana.

Nodarbības notiks no 24. līdz 28.aprīlim "Digitālās nedēļas" ietvaros un 2., 3.maijā. Vietu skaits ierobežots. Nodarbības notiks Ludzā. Norises vieta un laiks tiks precizēti laika gaitā.

Pieteikšanās līdz 31.martam:

- Klātienē: Ludzas novada Izglītības pārvaldē, Raiņa ielā 16, 212. kabinetā;
- Zvanot: uz tālruni +371 26439768 (pieaugušo izglītības metodiķei Sarmītei Leščinskai);
- Elektroniski aizpildot pieteikuma anketu: <https://forms.gle/Rx9D6GNR3ueAnvAc9>.

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekts „Nacionālie koordinatori Eiropas programmas ieviešanai Latvijas pieaugušo izglītībā” Nr. 10105130 - NCLV - ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA

Informāciju sagatavoja: Sarmīte Leščinska, Ludzas novada Izglītības pārvaldes pieaugušo izglītības metodiķe

TIESĪBAS UZ REMONTU: KOMISIJA IEVIEŠ JAUNAS PATĒRĒTĀJU TIESĪBAS UZ PREČU VIENKĀRŠU UN IZDEVĪGU REMONTU

22. martā Eiropas Komisija pieņēma jaunu [priekšlikumu par kopīgiem ES noteikumiem preču remonta veicināšanai EN•••](#), kas ļaus patērētājiem ietaupīt un tiekties uz [Eiropas zaļā kursa mērķiem LV•••](#), citstarp samazinot atkritumu daudzumu. Pēdējās desmitgadēs priekšroka bieži ir tikusi dota bojātu sadzīves preču nomaiņai, nevis remontam, un patērētājiem nav bijis pietiekama stimula labot savas preces pēc garantijas termiņa beigām. Šis priekšlikums ļaus patērētājiem lietās vienkāršāk un izdevīgāk salabot, nevis aizstāt tās ar jaunām. Turklāt lielāks pieprasījums palīdzēs attīstīties remonta uzņēmumiem, vienlaikus stimulējot ražotājus un pārdevējus izstrādāt ilgtspējīgākus uzņēmējdarbības modeļus.

Iesniegtais priekšlikums nodrošinās, ka vairāk preču tiek remontētas juridiskās garantijas periodā un ka patērētājiem ir **iespējas vienkāršāk un lētāk salabot** tehniski remontējamas preces (piemēram, putekļsūcējus vai drīzumā – planšetdatorus un viedtālruņus) pēc garantijas termiņa beigām vai kad prece vairs nedarbojas nolietojuma dēļ.

Jauni pasākumi remonta un atkārtotas izmantošanas popularizēšanai un veicināšanai.

Ar šo priekšlikumu patērētājiem tiek ieviestas jaunas “tiesības uz remontu” gan juridiskās garantijas periodā, gan pēc tās termiņa beigām.

Juridiskās garantijas periodā pārdevējiem būs jāpiedāvā remonts, izņemot gadījumus, kad tas ir dārgāks nekā nomaiņa.

Pēc garantijas termiņa beigām patērētājiem būs pieejams jauns tiesību un rīku kopums, kas labošanu padarīs vienkāršu un izdevīgu:

- **patērētāju tiesības pieprasīt ražotājiem salabot preces**, kas saskaņā ar ES tiesību aktiem ir tehniski remontējamas, piemēram, veļas mazgājamo mašīnu vai televizoru. Tā tiks nodrošināts, ka patērētājiem vienmēr būs pie kā vērsties, ja viņi gribēs salabot savas preces, kā arī ražotāji tiks mudināti izstrādāt ilgtspējīgākus uzņēmējdarbības modeļus;
- **ražotāju pienākums informēt patērētājus** par to, kādas preces ražotājiem ir pienākums remontēt;
- **remonta pakalpojumu meklēšanas platforma internetā**, kur patērētāji varēs atrast remontētājus un atjaunotu preču pārdevējus netālu no savas dzīvesvietas. Šī platforma ļaus veikt meklēšanu pēc atrašanās vietas un kvalitātes standartiem, palīdzot patērētājiem atrast pievilcīgus piedāvājumus un ceļot remontētāju atpazīstamību;
- **Eiropas remonta informācijas veidlapa**, ko patērētāji varēs pieprasīt jebkuram remontētājam, nodrošinās remonta nosacījumu un cenas saprotamību un atvieglos patērētājiem remonta piedāvājumu salīdzināšanu;
- tiks izstrādāts **Eiropas kvalitātes standarts remonta pakalpojumiem**, lai palīdzētu patērētājiem atrast remontētājus, kuri apņemas nodrošināt augstāku kvalitāti. Šis “vienkāršas remontēšanas” standarts būs pieejams visiem remontētājiem visā ES, kuri ir ar mieru uzņemties ievērot minimālos kvalitātes standartus, piemēram, attiecībā uz produktu izturību vai pieejamību.

Turpmākais

Komisijas priekšlikums ir jāpieņem Eiropas Parlamentam un Padomei.

Konteksts

[Nesen veiktā Eirobarometra aptauja](#) parādīja, ka 77 % eiropiešu jūt personīgu atbildību rīkoties, lai ierobežotu klimata pārmaiņas.

Bieži vien vēl lietojamas preces, ko var salabot, tiek pārāgri izsviestas, ik gadus ES radot 35 miljonus tonnu atkritumu, izlietojot 30 miljonus tonnu resursu un izraisot 261 miljonu tonnu siltumnīcefekta gāzu emisiju. Turklāt tiek lēsts, ka patērētāji, izvēloties nomaiņu, nevis remontu, zaudē gandrīz 12 miljardus gadā. Tiek arī lēsts, ka šī iniciatīva nodrošinās ES izaugsmi un investīcijas 4,8 miljardu eiro apmērā.

Tomēr patērētāji bieži uzskata, ka remontēt ir sarežģīti. Iniciatīva “tiesības uz remontu” papildina vairākus citus Komisijas iesniegtos priekšlikumus, kuru mērķis ir panākt ilgtspējīgu patēriņu visā preces aprites ciklā, izveidojot regulējumu īstām **“tiesībām uz remontu” visā ES.**

Šis priekšlikums ir daļa no Eiropas Komisijas plašākā mērķa līdz 2050. gadam kļūt par pirmo klimatneitrālo kontinentu. To var panākt tikai tad, ja patērētāji un uzņēmumi patērēs un ražos ilgtspējīgāk.

Priekšlikums par “tiesībām uz remontu” tika izziņots [jaunajā Patērētāju tiesību aizsardzības programmā LV•••](#) un [aprites ekonomikas rīcības plānā EN•••](#). Ar to tiek novērsti šķēršļi, kas attur patērētājus no remontēšanas – neērtības, saprotamības trūkums, sarežģīta remonta pakalpojumu pieejamība. Tādējādi tas mudina uz labošanu kā ilgtspējīgāku patēriņa izvēli, kas veicina Eiropas zaļā kursa klimata un vides mērķu sasniegšanu.

Šī iniciatīva papildina citus instrumentus, kas palīdz sasniegt vienu no Eiropas zaļā kursa mērķiem – ilgtspējīgu patēriņu – ar preču remontēšanas palīdzību. No piedāvājuma viedokļa [produktu ilgtspējas ekodizaina regula LV•••](#) veicina produktu remontējamību ražošanas posmā. No pieprasījuma viedokļa priekšlikums [direktīvai par patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam](#) ļauj patērētājiem pieņemt apzinātus lēmumus par pirkumiem tirdzniecības vietā. Šis priekšlikums stiprina pieprasījuma pusi, veicinot remontu pēcpārdošanas posmā. Visas trīs iniciatīvas kopā aptver visu preces aprites ciklu, papildinot un spēcīnot viena otru.

Turklāt šodien pieņemtā iniciatīva par zaļuma apgalvojumu pamatošanu atvieglos patērētājiem iespēju atbalstīt zaļo pārkārtošanos, izvēloties pirkumus, un atturēs uzņēmumus no maldinošiem apgalvojumiem par savu produktu un pakalpojumu vidiskajām priekšrocībām. Šī iniciatīva arī papildina priekšlikumu par patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, ar kuru tiek ieviests horizontāls regulējums pret zaļmaldināšanu.

AICINĀM PIEDALĪTIES KONKURSĀ PAR GODU EIROPAS RAKSTNIEKU DIENAI

Eiropas Komisija (EK) šogad uzsāk jaunu iniciatīvu "Eiropas Rakstnieku diena", lai veicinātu interesi par grāmatu lasīšanu, īpaši jauniešu vidū, kā arī atklātu Eiropas valodu un literatūras daudzveidību. Tā notiks 27. martā un turpmāk katru gadu - marta pēdējā pirmdienā.

Eiropas Komisija (EK) šogad uzsāk jaunu iniciatīvu "Eiropas Rakstnieku diena", lai veicinātu interesi par grāmatu lasīšanu, īpaši jauniešu vidū, kā arī atklātu Eiropas valodu un literatūras daudzveidību. Tā notiks 27. martā un turpmāk katru gadu - marta pēdējā pirmdienā.

Sagaidot Eiropas Rakstnieku dienu, Europe Direct Austrumlatgalē rīko konkursu, kurā dalībniekiem pēc "emoji" jeb emocijzīmēm ir jāatpazīst Eiropas autoru un latviešu pasakas. Aicinām piedalīties!

1. Atmini stāstu vai pasaku nosaukumus;
2. Sūti pareizās atbildes līdz 31. martam (ieskaitot) uz e-pastu ed@rezeknesnovads.lv vai uz Messenger ED Austrumlatgalē Facebook lapā: facebook.com/EDAustrumlatgale/

Atmini populāru latviešu un Eiropas tautu pasaku un stāstu nosaukumus

- Piemērs 🐔 7 🧝 --> "Sniegballīte un 7 rūķīši" (brāji Grimmi)
- 1 🐘 🐕 🐈 🐓
  - 2 🌻 👠 🍊
  - 3 🟡 🟤 🟩
  - 4 🧒 🐺
  - 5 🐕 🏠
  - 6 🐛 🧥
  - 7 🤝 👑
  - 8 🧑 🛖
  - 9 🧒 🧦
  - 10 😞

Esam sarūpējuši arī balvas, kas ļoti pietāv Eiropas Rakstnieku dienai. Proti, sadarbībā ar www.taiseitslatgola.lv varēsi izvēlēties kādu latgaliešu autoru grāmatu, piemēram,

Lauras Melnes un Viviannas Marias Stanislavskas pirmo komiksu latgaliski "Sunāns breiveibā", Anneles Slišānes "Tuoraga stuosti", Valentīna Lukaševiča "Casnāgu maizeitis", kas nupat arī saņēma "Boņuka" balvu vai kādu citu grāmatu, kas pieejama www.taiseitslatgola.lv. Grāmatu saņēmējus izlozēsīm aprīļa sākumā. Uzvarētāji grāmatas varēs saņemt Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā.

KONTAKTI

Rēzeknes novada pašvaldība,
3.stāvs, (33. vai 35. kabinets),
Atbrīvošanas aleja 95A,

tel. +371 64607177

e-pasts: ed@rezeknesnovads.lv

Sadarbības partneri:

Krāslavas novada centrālā bibliotēka,
Dīķu iela 5, Krāslava

Preiļu Galvenā bibliotēka,
Kārsavas iela 4, Preiļi

Rēzeknes Centrālā bibliotēka,
Atbrīvošanas aleja 81/5, Rēzekne

 www.facebook.com/EDAustrumlatgale

Europe Direct informācijas centra Austrumlatgalē darbību finansē Eiropas Komisija un Rēzeknes novada pašvaldība sadarbībā ar Krāslavas novada centrālo bibliotēku, Preiļu Galveno bibliotēku un Rēzeknes Centrālo bibliotēku

EUROPE DIRECT
Dienvidlatgale